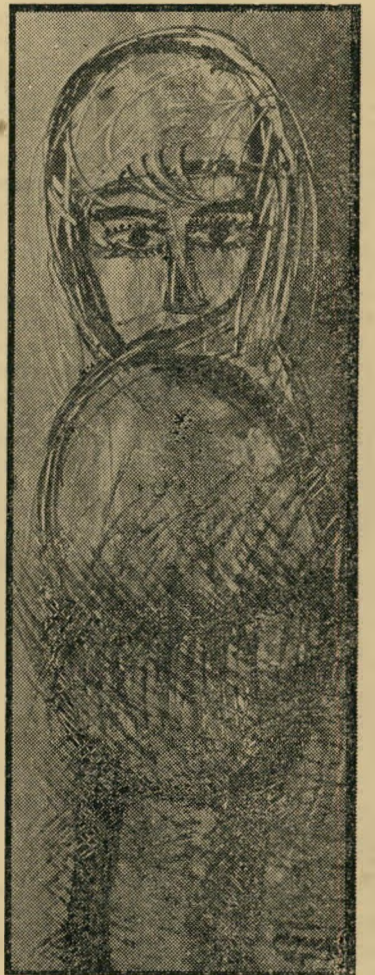

די בו כדי להפסיק זמנית את הגירוש לאשוויץ. בכך היה מכיבא להצלת מאות אלפים שנרצחו.

למרות שהוזהר מראש, עבר בראנד את הגבול לסוריה, כדי להיפגש עם משה שרת. הוא היה צריך לדעת ששם יאסרו אותו הבריטים. לדעת בייס, פשוט לא היה לבראנד אומץ-הלב לחזור לבודפשט. הוסר אומץ-לב זה, עלה בחייהם של חצי מיליון יהודים.

לעומת זאת מעלה בייס על נס דווקא את פעולתו של קסטנר. בייס וקסטנר המשיכו במשאומתן עם אייכמן, ובכך הצילה לי דבריה את חיי רוב יהודי בודפשט.

לכל הויכוח הזה אין, כמוכח, זכר במחזה המוצג עתה במינכן, אולם דמותו

ציור של יעקב מזכה במכונית-שיפור לתערוכה

של יואל בראנד, האיש הקטן בעל השליח חות הגדולה, עוד יעסיק את ההיסטוריונים ואת הסופרים במשך שנים רבות.

דרכי אדם

דיוקנו של שופר כאון

בתחנת-המשטרה היה חם ומחניק. פרצו פים חרושי-סבל וכנסו ויצאו. פנים מיוזים, אלפי ספורים אנושיים, עשרות טארגי דיות אישיות ונוגעות עד ליביו של השופר הקשוח ביותר.

סוור חטוף במכונית-שיפור בין ישובי הפרוזדור הדלים. המשטרה בין שרידי כפרים ערביים נטושים והרוסים. למטה בביקעה הקטנה, שרכסים סביב לה, עובד ערבי ישיש. פניו חרושי-קמטים. הלאה. תימני זקן. פיאותיו מתנופפות ברוח די קלילה. הנוף מסביב סלעי ומשמים. בין הסלעים הפראיים עולה דמותה של נערה צעירה. הרקע נעלם. עכשיו רק היא קיימת במציאות. עיניה גדולות ועצובות. כמו פסגות החרים הקרחים והקודרים. היא עומדת כך, כאילו נדבקו רגליה אל הסלעים. היא מחכה למישהו.

הצדחה ב**בתי-משוערת**. בערב, אחרי שעות העבודה, הפכו הנופים של הרי ירושלים ויישובי הפרוזדור, על אלפי

* בראנד עצמו טען אף הוא שהיה די בחוזה מזויף כזה. לצורכי השתייה. אך הוא האשים את הסוכנות היהודית בכך שלא נתנה לו חוזה כזה. אלא פיתחה אותו לעבור את הגבול לסוריה.

הטיפוסים השוכנים ביניהם, לבבואה נאמנה של עצמם, על גבי גיליונות נייר רחבי שוליים ובדים לבנים, בעזרת ציבועי שמן וגואש ושתי ידיים וזיוות, השייכות ל- שופר צעיר, סמל-הדרכה בבית-הספר ל- הכשרת שוטרים של משטרת-ישראל. יעקב מלכה (25) אינו דמות חדשה בי עולם הציור. הצעיר השחרר מכפרי-אוריה. שבפרוזדור ירושלים, שעלה לארץ ממרוקו בעזרת עליית-הנוער, גילה עוד בצעירותו מדרכיו בעליית-הנוער, שסייעו לו ועודו אותו בטיפוח החביבו האומנותי. אולם נטל הפרנסה לא השאיר זמן פנוי לציור. מלכה התגייס לשיטרה, שירת במשטרה-הגבול, ומשמש עתה כמדריך בי בית-הספר להורכת שוטרים. את שעות ה- פנאי הוא מבלה בחדרו הקטן בכפר או- ריה, רכין על גבי הבדים שלו וציבועי השמן והגואש.

הוא לא הלך בעקבות האופנה. הציור האבסטרקטי מעולם לא משך אותו, כי מלכה העדיף להעלות על הבד את ה- נופים והדמויות שבהם נחקל יום-יומו, ב- מסגרת עבודתו.

אולם שקדנותו והעזתו של השופר לא תמיד סייעו בידו. כי אגודת הציירים אינה ששה תמיד לסייע בידי ציירים צעירים ואלמונים. אבל גם מלכה לא אמר וואש אחרי עשרות פניות שהושבו ריקם. השבוע ננעלה בירושלים התערוכה ה- ראשונה שלו. היא זכתה להצלחה בלתי- משוערת, קצרה ביקורות חיוביות. בקרוב יוכלו גם מבקרי-התערוכות התל- אביבים להתרשם מחייוותיו של שופר צעיר, שתירגם לשפת הרישום והצבע את חייוותיו ואת הירהוריו של שופר אפור.

חינוך

השם המפורש

אין זה הגון להשתמש בשמו של מוסד לצרכים פרטיים, בעיקר כשהמדובר במוסד מכובד כמו אוניברסיטת תל-אביב. כך חושב בייס כולם, אך זוהי, למעשה, דעה קדומה. הסטודנט לפסיכולוגיה, שנוקק לצורך לי- מידיו לחקור את שכחותן של הדעות הקדומות בקרב אורחי ישראל, השב אחרת. כדי להקל לעצמו את העבודה, ערך שאלון בן 26 שאלות, שיכפל אותו על חשבונו, והוסיף, ככה סתם, את שם האוניברסיטה בתחילתו.

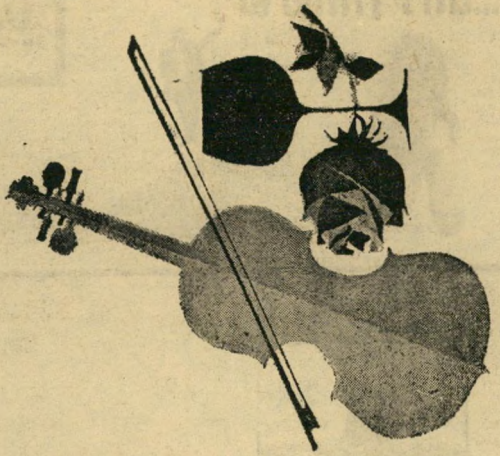
הוא לא הסתפק בשם, ציין את אף השם המפורש: „אוניברסיטת תל-אביב, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לפסיכולוגיה“. כך, חשב לתומו, יעורר השאלון את איר מון הנשאלים, שיסמחו, מן הסתם, לעזור לאוניברסיטה במחקריה. וההגינות, מה עליה? הא! היא סתם דעה קדומה.

אידיאליזם! חשבונו של הסטודנט היה עולה יפה, אילולא זימן לו הגורל קהל נשאלים כה נבער ופרימיטיבי, כמו זה שהכתובב השבוע במסדרונות האוניבר- סיטה. כי לקהל זה היתה דעה אחת קדומה: שאין זה יאה למוסד לחינוך גבוה לנסח את שאלותיו כך שיכללו משפטים המעלי- ביב את אורחיה הערביים של ישראל.

כמו למשל: „הערבים לא יגיעו לעולם לדרגה המוסרית, התרבותית והחינוכית של היהודים.“ או: „במיקרה של פיטורי יעול יש לפטר תמיד את הערבים במיפעל, ורק לאחר מכן את היהודים.“ או: „משרד החינוך והתרבות שגה שניאה חמורה כאשר החליט על הקמת בתי-ספר מעורבים בעלי אותה רמה ליהודים ולערבים.“ או: „אין לנסות לפעול בכיוון של העלאת רמת החיים הממוצעת של הערבי, והשוואתה לזו של היהודי בישראל.“

למזכירות הפקולטה החלו להגיע תלונות חריפות בזו אחר זו. סטודנטים עבריים וערבים מחו בתוקף, ושמועה עברה מפה לאוזן, כי עומדת להתארגן הפגנת-מחאה. בירור מהיר מצד המזכירות העלה כי לאוניברסיטה אין יד בדבר. מורי הפסיכו- לוגיה זעמו, טענו כי השאלון מוציא שם רע על מוסדם. הודעה רשמית מטעם ה- פקולטה למדעי הרוח, שהודבקה על לוחות המודעות באוניברסיטה, הרגיעה את ה- רוחות. קבעה בה מזכירות הפקולטה: אין לאוניברסיטה בכלל, ולחוג לפסיכולוגיה בפרט, שום שייכות לעניין.

עתה נותר רק לברר מי הוא אותו אל- מוני שביקש לשחרר את אורחי המדינה מכבלי הדעות הקדומות, שמהן לא הצליח להשתחרר הוא עצמו. קבע ראש החוג לפסיכולוגיה, הפרופסור (המשך בעמוד 24)

טיול חגיגי יבירת המונצות

המראת הקבוצה: 19.12.1965

מחיר: 1.719 ל"י (כולל הכל)

שי ח'י'נ'ם כרטיסים לפסטיבל האומנותי

בקשר לפרטים פנה לסוכן הנסיעות שלך או AUA — AUSTRIAN AIRLINES רחוב אלבני 94, טלפון 621573/4, תל-אביב

פלתורס

מציעה

טיול חגיגי במטוס לרוסיה

יציאה: 19.12.65 מחיר: 1719 ל"י

ההרשמה בכל משרדי פלתורס

תל-אביב: אחד העם 28, טל. 50851 ירושלים: שלום-ציון המלכה 2, טל. 24318 חיפה: דרך העצמאות 82, טל. 64561 רחובות: הרצל 167, טל. 951080 חדרה: רח' הרצל 25, טל. 2927 נתניה: דיזנגוף 33, טל. 2724 אילת: מרכז מסחרי 23, טל. 2464

"לוי"ד"

המכון הבינלאומי להתכתבות

אלפי מתכתבים לפי שיטה אמריקאית

פרוספקט חינם תל-אביב, ת. ה. 4185

ת"א, רח' הנרמל 39, טל. 56980 ע"י רח' אלבני

העולם הוהי, שכווען החדשות הישראליות המערכת והמנהלה: תל-אביב, גליקסון 8, טלפון 226785, ת.ד. 136 • מען מברקי: עולמפרס • דפוס משה שהם בע"מ, תל-אביב, פון 6 • גלופות: צינוקוגרפיה כספי בע"מ. • עורך הראשי: אורי אבנרי • המויל: העולם הזה בע"מ